

Załącznik
do Uchwały Nr XXVI/164/12
Rady Miasta i Gminy Czerniejewo
z dnia 19 grudnia 2012 r .

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Czerniejewo
na lata 2013 – 2014**

Rozdział I

Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i wzajemnym zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu. Łamane są reguły, a zachowania stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Główną intencją Programu jest realizacja zadań gminnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – szczególnie poprzez promowanie oddziaływań profilaktycznych, wsparcia ofiar przemocy na każdym etapie ich powrotu do normalnego życia, jak również pracy ze sprawcą przemocy.

Według definicji zawartej w art.2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **przemoc** to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny - osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Najczęstsze formy przemocy w rodzinie:

1. przemoc fizyczna, obejmująca działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne;
2. przemoc psychiczna, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych;
3. przemoc ekonomiczna, dotycząca warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy (zmuszanie do oddawania zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy);
4. przemoc seksualna, działająca w obszarze zachowań seksualnych, naruszająca intymność pożycia;

Innym rodzajem przemocy w rodzinie jest zaniedbanie.

Zaniedbanie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych, medycznych i emocjonalnych osób zależnych, a także nie zapewnienie im podstawowych warunków bytowych. Zaniedbanie nie wiąże się z użyciem siły, jednak może powodować poważne szkody psychiczne oraz uszczerbek na zdrowiu.

Przemoc w rodzinie, a szczególnie krzywdzenie dzieci stanowi poważny problem społeczny wobec, którego oczekuje się tworzenia adekwatnej sieci wsparcia realizowanej przez osoby profesjonalnie pomagające: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, kuratorów, policjantów oraz lekarzy. Wyzwanie jakie stanowi pomoc tak wyjątkowym grupom zależnym, którymi są osoby doświadczające przemocy wymaga szeroko zakrojonej współpracy między instytucjonalnej.

Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji wokół zadań Programu daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy. Jednym z podstawowych tego warunków jest poczucie wspólnego celu w sensie działań społecznych, oraz scalenie środowiska przy jego realizacji.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) znowelizowana ustawą z 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na gminy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia, w szczególności poprzez działania edukacyjne, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, ponieważ nie wszystkie ofiary przemocy otwarcie przyznają się do sytuacji panującej w ich rodzinie. Problemem jest stereotyp, że w sprawy rodzinne nie należy ingerować. Występuje zarówno w rodzinach z tzw. marginesu społecznego, jak i w rodzinach dobrze sytuowanych, uważanych za „normalne”. Przemoc w rodzinie nie jest zachowaniem incydentalnym i zwykle powtarza się według określonego schematu, w który wyróżniamy następujące fazy:

- narastania napięcia, w której zaczyna pojawiać się agresja,
- ostrej przemocy, w której następuje wybuch agresji,
- miodowego miesiąca, kiedy sprawca przeprosza i obiecuje poprawę.

Często w fazie miodowego miesiąca osoby doznające przemocy wycofują się z kontaktu z osobami udzielającymi pomocy, mając pozorne poczucie odzyskania kontroli nad sytuacją.

Według danych statystycznych Komisariatu Policji w Czerniejewie na terenie Gminy Czerniejewo w 2010 roku funkcjonariusze Policji przeprowadzili 39 interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie. Założono 17 Niebieskich Kart. Sprawcami przemocy w większości przypadków byli mężczyźni. Natomiast w 2011 r. zostało przeprowadzonych 57 interwencji domowych, w tym wypełniono 7 Niebieskich Kart. W 2012 r. (stan na 30 listopad) funkcjonariusze Policji przeprowadzili 45 interwencji domowych, w trakcie realizacji – nadzoru jest prowadzona 1 Niebieska Karta.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czerniejewo na lata 2013 – 2014, zwany dalej Programem. Głównym celem Niebieskich Kart jest rozpoznanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym oraz tworzenie warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną dotkniętą przemocą.

Rozdział II

Podstawa Prawna Programu

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
2. Art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr. 180, poz. 1483 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356),
5. Ustawa Kodeks Karny z 6 czerwca 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 788.),

7. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Rozdział III

Cel Programu

1. Celem głównym Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czerniejewo jest zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy oraz poprawa bezpieczeństwa w rodzinie gdzie przemoc wystąpiła.
2. Celami szczegółowymi Programu są:
  - a) zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej dla ofiar przemocy w rodzinie,
  - b) podniesienie poziomu wiedzy, świadomości społecznej dotyczącej przemocy domowej poprzez działania informacyjno – edukacyjne,
  - c) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy,
  - d) zapewnienie bezpieczeństwa i skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy,
  - e) współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - f) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy,
  - g) zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych.

Rozdział IV

Realizator Programu

1. Realizatorem Programu jest Zespół Interdyscyplinarny działający na terenie gminy Czerniejewo przy udziale Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerniejewie.
2. Koordynatorem Programu jest Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

3. Koordynator Programu odpowiedzialny jest za monitorowanie realizacji programu, który polegać będzie na zbieraniu informacji dotyczących zrealizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w realizację Programu.

Rozdział V

Adresaci Programu

1. Ofiary przemocy w rodzinie, w tym dzieci, małżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze.
2. Sprawcy przemocy.
3. Świadkowie przemocy w rodzinie.
4. Społeczność lokalna.

Rozdział VI

Zadania Programu

1. Diagnoza ilościowa i jakościowa zjawiska przemocy w Gminie Czerniejewo.
2. Informowanie ofiar i sprawców przemocy o instytucjach, osobach i możliwościach pomocy w środowisku lokalnym.
3. Finansowanie bądź współfinansowanie kosztów związanych z pobytem osób w Ośrodku Interwencji Kryzysowej bądź Ośrodku Wsparcia.
4. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego; prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Czerniejewo poprzez lokalne środki przekazu mająca na celu przełamanie stereotypów utrudniających pomaganie, a także uwrażliwienie na sytuację ofiar przemocy (ulotki, broszury, udział w ogólnopolskich kampaniach informacyjno-edukacyjnych).
6. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie (szkolenia do przedstawicieli wszystkich służb i instytucji pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy).

7. Realizowanie na terenie jednostek oświatowych gminy edukacyjnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

Rozdział VII

Źródła Finansowania

1. Źródłem finansowania zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Czarniejewo będą środki finansowe pochodzące z budżetu gminy.
2. Środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł (fundusze pomocowe Unii Europejskiej).

Rozdział VIII

Monitorowanie Programu

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czarniejewo składa Burmistrzowi Miasta i Gminy Czarniejewo Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie do 31 marca każdego roku.